

FRANCOUZŠTÍ LOVEČTÍ PSI

Vzhledem ke geografické poloze našeho státu i k jeho historii se lovečtí kynologové u nás orientovali před rokem 1989 na psy z Německa, Rakouska, Slovenska či Maďarska, případně na ostrovní stavěcí psy. Po roce 1989, kdy se nám pomalu začala otevírat Evropa, objevili čeští kynologové nám dosud mnoho neznámých plemen psů. Zvláště Francie se nám představila jako kynologická velmoc, především v chovu honičů, nejen co do počtu chovaných plemen, ale i jedinců zapsaných ve francouzské plemenné knize. Důsledek izolace našich oblastí od těchto částí Evropy je nepochybně způsoben jejich odlehlostí, ale i rozsáhlým komplexem zemí obývaných německým etnikem, které nás od atlantické a středomořské oblasti odděluje. Svoji úlohu nepochybně sehrála i provázanost naší myslivosti s myslivostí německou, která vychází ze stejných historických kořenů a z toho plynoucích podobných požadavků na lovce a jejich psy.

Chov honičů má ve Francii velmi dlouhou a udržovanou tradici. Některé smečky jsou chovány i více než 600 let a jejich chov se dědí z generace na generaci. Není bez zajímavosti, že ve Francii jsou honiči používáni k lovu veškeré srstnaté zvěře, včetně zajíců. A právě v lovu zajíců s honiči je každoročně pořádáno mistrovství Evropy. Ve Francii se dochovaly typické způsoby použití honičů, to znamená práci psů ve smečce, včetně parforsních lovů. Dále jsou ve Francii velmi rozšířené pěší lovy se střelnou zbraní, při nichž lovci sledují smečku nasazenou na stopu určitého kusu zvěře. Smečka musí zvěř dostihnout a zastavit, aby ji lovci mohli ulovit. Takto se loví především černá zvěř, a lov jednoho kusu trvá mnohdy celý den. Velmi oblíbené jsou pěší štvance na zajíce či králíky. Při nich se nepoužívá střelná zbraň, zvěř je ulovena smečkou. Výsledkem lovu bývá ulovení jednoho zajíce, a mnohdy se neuloví nic. Hlavním účelem těchto lovů nebývá co největší výřad, ale potěšení z výkonu psů. Vidět práci smečky na stopě je nádherným zážitkem. Stopy, jak černé zvěře, tak zajíců, jsou velmi náročné a komplikované a psi musí při lovu prokázat mimořádné nosové schopnosti. Klasickou štvance lze považovat za vrchol využití honičů při lovu. Je to velmi nákladný způsob lovu, neboť jen samotného lovu se zúčastní smečka až 60 psů a to zdaleka nejsou všichni psi z psince. Do nákladů na lov se musí ještě započítat držení koní, práce profesionálních psovodů, kteří o celou smečku, jež mnohdy čítá až přes sto psů, pečují a vedou ji na lov, a řadu dalších nezbytností, které jsou nutné pro úspěšný lov. Patří k nim především specializovaní stopaři. Jsou to honiči s vynikajícímnosem, klidné povahy, kteří vyhledají stopu vhodného kusu pro štvance. Není bez zajímavosti, že klasická štvance se jako způsob lovu od svého vzniku ve středověku prakticky nezměnila. Parforsním lovem se ve Francii loví především jelen, černá zvěř, ale i srnčí. Pokud se loví jelení zvěř, pořádá se štvance výhradně na samce. Je zajímavé, že některé smečky se specializují na lov jen určitého druhu zvěře.

Nedílnou součástí lovu s honiči ve Francii bývají trubači. Lovecké fanfáry nejsou používány pouze při štvancích, ale i při pěším lovu. Každá smečka má svoji vlastní fanfáru, která je pro ni charakteristická, a podle ní lze smečky rozeznat. Fanfárami se ale hlavně dorozumívají lovci, tak má každý z nich dokonalý přehled o průběhu lovu. Lovecké fanfáry doprovázejí i výstavy psů skupiny 6 FCI. Zvláště působivě zní fanfáry při prezentaci smeček nebo vyhlašování vítězů. Francouzi velmi ctí a dodržují lovecké zvyky a tradice. Na každou loveckou akci si oblékají slušivé uniformy a ulovené zvěři projeví dokonalou úctu. Výraz „halali“ pochází právě z francouzštiny. Myslím, že většina našich lidových myslivců by se mohla inspirovat francouzskými lovci. Na většině lovů v Česku se už dávno netroubí lovecké fanfáry a oblečení lidových myslivců připomíná spíše vojenské manévry různých států. Za velmi neetickou lze považovat snahu lidových lovců o co největší počet ulovené zvěře.

Plemen honičů je ve Francii nepřehledné množství. Nízkonozí baseti jsou velmi oblíbení pro svoji nenáročnost na prostor. Další bohatou skupinu tvoří střední honiči. Nepřehlédnutelnou skupinou jsou velcí honiči. Všichni bez výjimky pocházejí z parforsních plemen určených pro štvanice velké zvěře. Znalci těchto psů nedoporučují jejich držení jednotlivě, a už vůbec ne ve městech. Tito psi potřebují od raného věku vyrůstat ve smečce, neboť jen tak se správně utváří jejich charakter. Jejich potřeba pohybu je obrovská. V přípravě smečky na loveckou sezónu naběhají denně i více jak 50 km. Ve všech velikostních rázech jsou plemena krátkosrstá i hrubosrstá.

U nás jsou již delší dobu z mnoha francouzských honičů chováni velký a malý hrubosrstý vendénský baset a modrý gaskoňský baset. V poslední době k nám ale byli přivezeni i další francouzští honiči. Jsou to hrubosrstý modrý gaskoňský honič, velký modrý gaskoňský honič, ale především malý modrý gaskoňský honič a porcelán. Obě posledně jmenovaná plemena mají odchováno již několik vrhů, začínají se objevovat na výstavách a prosazují se i při praktickém lovu. V nedávné době byly přivezeny i dvě feny gaskoňsko-saintongeiského honiče, který je blízkým příbuzným malého modrého gaskoňského honiče.

Ve skupině 7 FCI má Francie méně zástupců než mezi honiči. Charakteristickým znakem všech plemen francouzských ohařů je jejich měkká povaha, která vylučuje jakékoliv hrubé zacházení ze strany cvičitele. Francouzští ohaři jsou velmi oddaní svému pánovi a na lovu jsou spíše partnery než služebníky lovce. Je u nich dokonce upřednostňováno držení v bytě, kde jsou doslova přáteli členů lovcovy rodiny. Ve Francii, obdobně jako na britských ostrovech, jsou stavěcí psi, což je přesnější název pro ohaře, používání především k lovu pernaté zvěře. Vyplývá to z historických kořenů, kdy byli tito tzv. sít'ovní psi používáni k lovu ptáků pod sít'.

Není bez zajímavosti, že ve Francii neexistuje žádný předpis, který by ukládal majitelům psů, aby je povinně podrobili zkouškám, a pak je teprve mohli používat k lovu. Taky neexistuje žádná směrnice, která by stanovovala povinné minimální počty psů v honitbách, přesto je ve Francii výrazně větší počet lovců vlastnících psa než u nás. Je to dáno především chápáním lovu jako sportu a k jeho plnohodnotnému prožití patří nepochybně i pes. Po celé Francii se pořádá množství zkoušek, především klubových, nejpočetněji jsou ale zastoupeny soutěže typu Field-Trials. Při těchto soutěžích je hlavně hodnocen styl plemene tak, jak jej předepisuje standard nebo pracovní standard jednotlivých plemen. Pes musí předvést typický styl hledání i vystavování, který je pro každé plemeno jiný. Ve Francii se všestranné zkoušky německého typu, známé i z našich zkušebních řádů, nepořádají.

Obdobně jako u jiných kontinentálních ohařů dělí se i francouzští ohaři na krátkosrsté-braques, dlouhosrsté - epagnuels a hrubosrsté - griffons. Krom tohoto v celé Evropě obvyklého členění jsou mnohdy francouzští ohaři děleni na pracovní specialisty. Můžeme se setkat se specialisty na lov sluk (bekasiéři), na psy „plání“, kteří loví v polích a vřesovištích křepelky, koroptve, orebice nebo vřesovištní kury. Jsou i psi „horští“, kteří se specializují na lov tetřivků a jeřábků v těžkých nepřehledných horských terénech. Mezi francouzskými ohaři najdeme i specialisty na práci v rozsáhlých bažinatých terénech.

Podobný rozvoj jako u honičů zaznamenal u nás i chov francouzských stavěcích psů. Již od 80.let minulého století je v Čechách velmi úspěšně chován bretaňský ohař. Byla k nám dovezena ale i další plemena. Francouzský ohař krátkosrstý, menší typ pyrenejský i větší gaskoňský, francouzský dlouhosrstý ohař a vzácný saintgermainský ohař, ale především auvergneský krátkosrstý ohař, který si získává stále větší oblibu.